

IOM International Organization for Migration
OIM Organisation Internationale pour les Migrations
OIM Organización Internacional para las Migraciones

INFORMATOR: ČEŠKA

1. Osnovne informacije

Glavni grad: Prag
Stanovništvo: 10.192.000
Površina: 78.866 km²
Jezik: češki
Valuta: češka kruna (CZK)
Stopa nezaposlenosti: 4,6%

2. Opšti uslovi za ulazak i informacije o vizama

Vize se mogu izdavati u diplomatskim misijama i konzularnim kancelarijama Republike Češke.

Ambasada Republike Češke u Albaniji

Ruga Skenderbeu 10, Tirana
tel: 00355/4/234004, 232117, informacije o vizama-00355/4/258796
fax: 00355/4/232159
e-mail: tirana@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/tirana

Ambasada Republike Češke u Bosni i Hercegovini

Franjevačka 19, Sarajevo, 71 000
tel: 0038733/447525, 446966, 232748, KO-238746
Konzularni: 00387 33/238 746
Diplomatska i konzularna služba: tel.: 00387 61/130896
fax (sekretar i konzularno odeljenje): 00387 33/447 526
e-mail: konzulatcr.sarajevo@gmail.com, sarajevo@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/sarajevo

Ambasada Republike Češke u Hrvatskoj

Savska cesta 41, Zagreb, 10 000
tel: 00385(0)1/6177246, 6121558

Ovaj informator izrađen je u okviru projekta AENEAS 2006: Izgradnja kapaciteta, informisanje i podizanje svesti u cilju promovisanja uredne migracije na području Zapadnog Balkana. Projekat finansira Evropska Unija uz pomoć Švajcarske federalne kancelarije za migracije i Nemačke federalne kancelarije za migracije i izbeglice

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Office
for Migration
and Refugees

fax: 00385/1/6176630
e-mail: zagreb@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/zagreb

Ambasada Republike Češke u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji

Ul. Salvador Aljende 35, Skoplje, 1000
tel: 003892/3109805
fax: 003892/3178380
e-mail: Skopje@embassy.mzv.cz

Ambasada Republike Češke u Srbiji

Bulevar kralja Aleksandra 22, Beograd, 11000
tel: 0038111/3230133, 3230134
fax: 0038111/3236448
e-mail: belgrade@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/belgrade

Diplomatske misije Republike Češke ovlašćene su da odlučuju o zahtevima za vize za kratki boravak, t.j. zahtevima za aerodromske tranzitne vize (A), tranzitne vize (B) ili vize za boravak kraći od 90 dana (C). O zahtevima za vize za duži boravak (vize za boravak koji prelazi 90 dana), dugoročne i trajne dozvole boravka odlučuje policija za strance Republike Češke. Ako nameravate boraviti u Republici Češkoj duže od tri meseca morate dobiti vizu za duži boravak.

Budući da je Republika Češka članica šengenskog sporazuma, češka ulazna viza daje pravo njenom nosiocu da ulazi u čitav šengenski prostor.

2.1 Tranzitne vize (A, B):

Aerodromska viza (A) dozvoljava Vam tranzit preko međunarodne vazdušne luke u šengenskoj zoni, ne ulazeći na šengensku teritoriju. Državljanima Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Crne Gore i Srbije nije potrebna aerodromska viza (A).

Tranzitna viza (B) izdaje se na periode od pet dana i služi za tranzit šengenskom teritorijom kopnenim putem.

2.2 Šengen viza za kratkotrajni boravak (C):

Viza za kratkotrajni boravak (C) dozvoljava nosiocu da boravi do 90 dana na šengenskoj teritoriji u okviru perioda od 180 dana, u svrhe turizma, porodične posete ili poslova.

Hrvatskim državljanima ne treba vizu za kratkotrajni boravak (C). Državljanima Albanije, Bosne i Hercegovine, u obavezi su da zatraže takvu vizu. Na osnovu Sporazuma o olakšavanju viznog režima i readmisiji između EU i Albanije, Bosne i Hercegovine, državljanima ovih zemalja i dalje je potrebna šengen viza C da bi ušli u Republiku Češku; međutim, na njih se primenjuje olakšica u viznoj tarifi (35 eura umesto 60). Mnoge kategorije tražilaca vize (članovi porodica osoba koje legalno borave u Češkoj, studenti i penzioneri, novinari, itd.) mogu sada dobiti vizu besplatno.

30. Novembra 2009.godine Evropska Unija je ukinula vize za građane Srbije koji putuju u zemlje Šengenskog prostora. Od 19. decembra 2009. godine građani Srbije, osim onih koji žive na Kosovu, kao i građani Crne Gore i Makedonije će putovati bez viza. Novi vizni režim će se primentiti na sve vlasnike biometrijskih pasoša, koji sada mogu da putuju u šengenski prostor i borave najduže 90 dana u periodu od šest meseci. Oni će moći da posete bilo koje zemlje kao turisti i da borave najduže tri meseca u bilo koje doba godine. To znači da tri meseca posle ulaska na teritoriju zemlje u šengenskoj zoni moraju privesti kraju svoj boravak i sačekati tri meseca pre ponovnog turističkog ulaska na tri meseca, prema režimu slobodnog kretanja bez graničnih kontrola. Za građane Srbije koji nameravaju da ostanu duži period od 90 dana i da rade i dalje će biti potrebna viza, kao i radna dozvola.

Šengen prostor je sastavljen od 28 evropskih država, kome pripadaju sve zemlje članice EU, osim Velike Britanije i Irske, a uključujući Norvešku, Švajcarsku i Island.

Za neke kategorije osoba, npr. poslovne ljude, studente i novinare, prilaganje dokumentacije je pojednostavljeno. Neke kategorije čestih putnika (uključujući poslovne ljude, novinare, studente, predstavnike civilnog društva) dobijaju vize s višestrukom mogućnošću ulaska s dugim periodom važenja, a nosioci diplomatskih pasoša izuzeti su od obveze dobijanja vize.

Za pojedinosti pogledajte:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:334:0085:0095:EN:PDF> (za Albaniju)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:334:0097:0107:EN:PDF> (za Bosnu i Hercegovinu)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:334:0125:0135:EN:PDF> (za Bivšu jugoslovensku republiku Makedoniju)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:334:0137:0147:EN:PDF> (za Srbiju)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:334:0109:0119:EN:PDF> (za Crnu Goru)

Prijave za vize od strane državljana Bosne i Hercegovine prihvataju se bez naknade, izuzev viza koje omogućuju boravak duži od 90 dana.

Obrazac za zahtev: http://www.mvcr.cz/rady/formulare/zadost_vizum_e.pdf

2.3 Dugoročna viza (D)

Podnosioci zahteva za vizu za dugoročni boravak moraju lično podneti obrazac zahteva za češku vizu (http://www.mvcr.cz/rady/formulare/zadost_vizum_e.pdf) zajedno s drugim potrebnim dokumentima u češkoj ambasadi ili konzulatu. Podnosiocu će se zaračunati naknada za prijavu. Podnosioci mlađi od 15 godina izuzeti su od obaveze plaćanja naknade. Nakon prijema prijave za dugoročni boravak zajedno s drugim potrebnim dokumentima, diplomatska misija prosleđuje je policiji za strance Republike Češke na razmatranje i dalji postupak. Svaka prijava se razmatra zasebno. Odluka se prosleđuje natrag diplomatskoj misiji koja zatim obaveštava podnosioca. Ako je viza odobrena, diplomatska misija zalepiće nalepnicu s vizom u putnu ispravu podnosioca. Pre tog čina, stranac će morati da pokaže dokument koji dokazuje da on/ona ima polis u putnog osiguranja koja važi za period boravka na teritoriji Republike Češke.

Potrebna dokumenta:

- prijavni obrazac (http://www.mvcr.cz/rady/formulare/zadost_vizum_e.pdf)
- 2 fotografije
- važeći pasoš
- dokument koji potvrđuje posedovanje dovoljnih finansijskih sredstava za boravak u Republici Češkoj (nije potrebno ako se traži viza u svrhu zapošljavanja)
- dokument vezan za svrhu boravka u Republici Češkoj (potvrda prihvatanja na studijski program u Republici Češkoj, kopija radne dozvole koju je izdao Biro za zapošljavanje ili registarski broj pod kojim je prijava za radnu dozvolu primljena, kopija izvoda iz matične knjige venčanih/rođenih, pozivnog pisma, itd.)
- dokument koji potvrđuje smeštaj u Republici Češkoj (npr. ugovor o najmu)
- prijava za policijsko odobrenje (krivični dosije) – može se dobiti u ambasadi

Svi dokumenta moraju se predati u originalu ili overenoj kopiji. Za sve pojedinosti o zahtevima i dokumentima koje zahteva Vaša konkretna situacija, ili za izvršenje prijave, molimo kontaktirajte Vašu najbližu češku ambasadu ili konzulat.

Pogledajte takođe: http://www.imigracecz.org/?lang=en&article=hiring_visa

3. Imigracija u svrhu zaposlenja

3.1 Uslovi ulaska i boravka stranih radnika

Bilo koji stranac može raditi u Republici Češkoj pod uslovom da poseduje važeću dozvolu rada i važeću dugoročnu vizu za svrhe zapošljavanja, na osnovu provere tržišta rada, tj. kada poslodavac nije u mogućnosti da pronađe državljanina Češke ili EEA sa zadovoljavajućim veštinama ili kvalifikacijama.

Dozvola za zapošljavanje strane radne snage (za poslodavca)

Prijavu za dozvolu za zapošljavanje stranih radnika podnosi poslodavac Birou za rad u mestu u kome će budući zaposleni obavljati svoj rad. Ako poslodavac dobije dozvolu Biroa za rad da regrutuje zaposlene u inostranstvu, on može zaposliti stranca jedino ako stranac ima:

- važeću dozvolu rada izdatu od Biroa za rad u mestu u kojem će se rad izvršavati
- važeću dugoročnu vizu za svrhe zapošljavanja
- pisani ugovor o zapošljavanju za period koji odgovara periodu navedenom od strane Biroa za rad na odluci o zapošljavanju stranaca.

Obrazac za prijavu:

http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/tiskopisy/us!zz_o_povoleni_ziskavat_zam_ze_zahr_0.pdf

Radna dozvola za zaposlene

Čim poslodavac dobije dozvolu za regrutovanje zaposlenog iz inostranstva od strane odgovarajućeg Biroa za rad, strani zaposleni mora ispuniti **prijavu za dozvolu za rad** (http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/tiskopisy/us!zc_o_povoleni_k_zamest_0.pdf) i uputiti je istom Birou za rad koji je izdao gore navedenu dozvolu poslodavcu. Stranac se može prijaviti samo za posao koji je naveden u dozvoli. To se obično radi pre dolaska stranca u Republiku Češku.

Zaposleni se može prijaviti za dozvolu rada u pisanom obliku nadležnom češkom birou za rad, u tom postupku njega/nju može predstavljati poslodavac ili drugi ovlašćeni predstavnik.

Prijava takođe mora sadržati:

- izjavu poslodavca da će zaposliti podnosioca prijave
http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/tiskopisy/us!vyjadreni_zamestnavatele_0.pdf
- overeni primerak potvrde o profesionalnoj kvalifikaciji podnosioca prijave, potvrde o upisu u visoku školu, fakultetske diplome
- lekarsko uverenje o zdravstvenom stanju (ne starije od mesec dana).

Radna dozvola važi samo za zapošljavanje kod poslodavca, za vrstu rada i mesto rada kako je navedeno u dozvoli.

Drugi relevantni obrasci dostupni su na: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/tiskopisy

Čim stranac podnese prijavu za radnu dozvolu on/ona može podneti i prijavu za dugoročnu vizu u svrhu zapošljavanja. Prijava za dugoročnu vizu za svrhu zapošljavanja može se predati istovremeno s prijavom za radnu dozvolu. Kod podnošenja prijave za dugoročnu vizu podnosilac mora navesti registarski broj svoje prijave za radnu dozvolu kao i podatak kod kojeg Biroa za zapošljavanje je ta prijava podneta. Za pojedinosti o prijavi za vizu pogledajte poglavlje o dugoročnoj vizi (D) gore.

Radne dozvole izdate s obzirom na situaciju na tržištu rada

Radna dozvola izdata s obzirom na situaciju na tržištu rada (poslodavac mora imati dozvolu Biroa za rad da bi zaposlio radnika iz inostranstva) biće izdata strancu koji će biti sezonski radnik na šest meseci u kalendarskoj godini, pod uslovom da šest meseci prođe između dva takva zaposlenja.

Radne dozvole izdate bez obzira na situaciju na tržištu rada

Radna dozvola bez obzira na situaciju na tržištu rada (poslodavac ne mora ishoditi dozvolu za zapošljavanje radnika iz inostranstva) biće izdata strancu:

- koji je istraživač/naučni radnik univerziteta ili istraživačke ustanove
- koji će biti zaposlen na ograničeno vreme kako bi unapredio/la svoje veštine i stekao/la kvalifikacije u odabranom poslu (pripravnički staž), ali ne duže od godinu dana. Ovaj period se može produžiti, ali ne duže nego koliko je potrebno za sticanje specijalističke kvalifikacije
- do 26 godina starosti, zaposlenom u povremenim i vremenski ograničenim poslovima u okviru razmene među fakultetima ili u okviru programa za mlade u kojima učestvuje Republika Češka
- koji je klerik crkve ili verskog udruženja registrovanog u Republici Češkoj
- za koga to zahteva međunarodni ugovor koji je ratifikovao parlament i prema kome je Republika Češka obavezna,
- koji je tražilac azila ili koji je dobio/la vizu na osnovu supsidijarne zaštite, ali ne ranije od 12 meseci nakon datuma podnošenja prijave za status izbeglice
- koji je izabran ili imenovan na određeni položaj. U ovom slučaju, poslodavac će pismeno dokumentovati da je ovo radno mesto popunjeno činom izbora ili imenovanja.

3.2 Kome ne treba radna dozvola

Radna dozvola nije potrebna strancu koji:

- a)** ima status izbeglice u Republici Češkoj
- b)** ima trajnu dozvolu boravka u Republici Češkoj
- c)** je član porodice radnika diplomatske misije ili konzularne kancelarije, ili član porodice radnika međunarodne vladine organizacije koja ima registrovano sedište u Republici Češkoj, ako je uzajamnost garantovana međunarodnim ugovorom potpisanim od strane vlade Republike Češke
- d)** je jedno od sledećeg
  - reproduktivni umetnik
  - pedagoški radnik
  - akademski radnik univerziteta
  - naučnik koji prisustvuje naučnom skupu
  - učenik ili student starosti do 26 godina
  - sportista
  - osoba koja osigurava dobavljanje dobara ili usluga Republici Češkoj ili isporučuje ova dobra, ili
  - osoba koja radi na poslovima sklapanja uređaja na osnovi komercijalnog ugovora, ili radi poslove vezane za garancije ili popravke, a čiji boravak u Republici Češkoj neće prelaziti sedam uzastopnih kalendarskih dana ili ukupno 30 dana u kalendarskoj godini
- e)** je zaposlen u Republici Češkoj na osnovu međunarodnog ugovora koji je ratifikovao parlament i prema kome je Republika Češka obavezna
- f)** je član spasilačke jedinice i pruža pomoć na osnovi međudržavnih ugovora o uzajamnoj pomoći u slučaju nesreća ili prirodnih katastrofa, kao i u slučaju humanitarne pomoći
- g)** je zaposlen u međunarodnom masovnom transportu, pod uslovom da je poslat u Republiku Češku od strane stranog poslodavca da obavlja poslove
- h)** je akreditovan u medijima
- i)** je vojni ili civilni radnik oružanih snaga države koja ga šalje, na osnovu posebne uredbe

j) radi kao deo pripreme kasnijeg zapošljavanja u školama ili školskim ustanovama koje sačinjavaju deo školske mreže ili mreže predškolskih ili školskih ustanova

k) je poslat u Republiku Češku od strane poslodavca registrovanog u drugoj državi članici EU u okviru pružanja usluga.

3.3 Deficitarni sektori tržišta rada

Republika Češka ima manjak inženjera u tehnologiji i građevinarstvu, softverskih inženjera, visoko specijalizovanih informatičkih stručnjaka, specijalista za korisničke usluge i razvoj baza podataka, poslovnih stručnjaka, visoko kvalifikovanih menadžera, izvršnih stručnjaka i zastupnika u prodaji (posebno u specijalizovanim područjima kao što su zastupnici prodaje u farmaceutici).

Traženo je i medicinsko osoblje, naročito iskusne medicinske sestre, zubari, specijalisti interne medicine, anesteziolozi, specijalisti za ginekologiju i akušerstvo, patolozi i pedijatri. Pored toga, mnogo se slobodnih radnih mesta nalazi u građevinskom i proizvodnom sektoru.

3.4 Web stranice za traženje posla

Postoje posebne web stranice za strance koji traže posao u Republici Češkoj. Možete postaviti svoju biografiju na http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/prociz/cv (samo na češkom) i ona će trenutno biti dostupna poslodavcima u Republici Češkoj. Gore navedene web stranice takođe daju strancima mogućnost pretraživanja baze podataka o radnim mestima koja se nude u Republici Češkoj. Baza podataka sadrži informacije iz svih Biroa za zapošljavanje u Republici Češkoj. Pretraživanje je postavljeno tako da se automatski pokazuju radna mesta dostupna strancima, t.j. ona radna mesta za koja su poslodavci dobili dozvolu da zapošljavaju radnike iz inostranstva.

Baza podataka za strance (Češko ministarstvo rada i socijalnih pitanja):

http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/prociz/vmciz

Svaki podnosilac zahteva može takođe tražiti posao u bazi podataka Češkog zavoda za zapošljavanje. Ispostave zavoda za zapošljavanje registruju slobodna radna mesta širom Republike Češke. Radna mesta su oglašena na panoima ispostava za zapošljavanje (<http://portal.mpsv.cz/sz/local>)

Svaki stranac može takođe koristiti usluge agencija za zapošljavanje licenciranih od strane Ministarstva rada i socijalnih pitanja. Važeći i ažuriran spisak ovlašćenih agencija može se naći na http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/zpr_prace (samo na češkom). Tamo treba tražiti u spisku agencija one koje imaju licencu za traženje posla za strance – u odeljku "Předmět povolení" kliknite na drugo polje od vrha "Na území ČR - cizinci podle § 60/1b", a zatim kliknite **HLEDEJ** (traži).

Možete tražiti slobodna radna mesta i kod privatnih agencija za regrutovanje:

www.eurec.cz

www.cvonline.cz

www.jobs.cz

www.jobpilot.cz

www.prace.cz

www.dobraprace.cz

www.kariera.cz

www.hotjobs.cz/

www.jobmaster.cz/

www.joblist.cz/

www.gjobs.cz/

www.volna-mista.cz/

www.inzerce.idnes.cz

www.careerjet.cz/

www.zamestnani.cz/

i druge:

<http://odkazy.seznam.cz/Informacni-a-inzertni-servery/Inzertni-servery-a-online-bazary/Online-vyhledavace-prace/>

3.5 Au-pair i drugi specifični programi rada za strance

Pilot projekt izbora kvalifikovanih stranih radnika

- Odabranim kvalifikovanim radnicima data je mogućnost da zatraže trajnu dozvolu boravka nakon kraćeg vremenskog perioda, t.j. nakon jedne i po godine (kategorija visoko kvalifikovanih radnika), odnosno nakon dve i po godine (standardna kategorija kvalifikovanih radnika) neprekdnog boravka i rada (za razliku od sadašnjeg standardnog perioda od pet godina). Kategorija visoko kvalifikovanih radnika uključuje učesnike pilot projekta s fakultetskim obrazovanjem koji rade na poslovima za koje se traži fakultetsko obrazovanje kakvo odgovara njihovoj kvalifikaciji (obrazovanje ili praksa).
- Zajedno s učesnicima u projektu, i njihovim članovima porodica dozvoljeno je da se nastane u Republici Češkoj i dobiju trajnu dozvolu boravka.
- Učesnici koji u prvoj godini projekta izgube posao mimo svoje krivice imaju period počeka od 45 dana za vreme kojeg ne gube svoju vizu i njihova dozvola boravka nije opozvana. Gore navedeni period počeka služi kao vreme u kome učesnici projekta traže drugi posao u Češkoj. U narednim godinama pilot projekta učesnici dobijaju period počeka takođe i ako izgube posao iz drugih razloga.
- Projekt je otvoren:
  - državljanima Belorusije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Kanade, Indije, Kazahstana, Bivše Jugoslovenske republike Makedonije, Moldavije, Crne Gore, Ruske federacije, Srbije i Ukrajine,
  - osobama koje su diplomirale na češkim univerzitetima bez obzira iz koje zemlje dolaze (osim onih koji su studirali u Češkoj kao deo programa pomoći za njihove zemlje porekla), a koji su diplomirali 1995. godine ili kasnije,
  - osobama koje su završile češke srednje škole bez obzira na zemlju porekla, i koje su položile maturalni ispit 2000. godine ili kasnije.
- Podnosioci prijave moraju imati završenu srednju školu,
- Podnosioci prijave moraju pronaći legalno zaposlenje u Republici Češkoj,
- Podnosioci prijave moraju dobiti najmanje 25 bodova u kompjuteriziranom postupku odabira koji boduje različite kriterijume (kvalifikacija, praksa, jezičke veštine, porodična situacija, itd.).

Za više informacija, pogledajte: <http://www.imigracecz.org> ili kontaktirajte misiju IOM-a u vašoj zemlji:

IOM Beograd: + 381 11 382 1704, QFWbeg@iom.int

IOM Zagreb: + 385 1 4816 885, iomzagreb@iom.int

IOM Sarajevo: +387 33 648 213, missionsarajevo@iom.int

IOM Skoplje: + 389 02 30 88 128, iomskopje@iomskopje.org.mk

IOM Podgorica: + 382 81 234-332 iommontenegro@iom.int

4. Imigracija u svrhu školovanja i studiranja

4.1 Češki obrazovni sistem

Obrazovni sistem Republike Češke sastoji se od:

- predškolskog nivoa (dečji vrtić)
- osnovne škole
- srednje škole
  - gimnazije

- srednje strukovne škole
- srednjeg centra za osposobljavanje
- jezičkih škola nakon ispita po završetku škole (učenici kojima je dozvoljeno polaganje državnog jezičkog ispita)
- konzervatorijuma
- koledža
- ustanova visokog obrazovanja
  - univerziteta
  - dodiplomske ustanove
- posebnog obrazovanja

Uslovi obrazovanja za strance određeni su Zakonom o obrazovanju. Državljeni EU imaju ista prava kao i državljani Republike Češke u pogledu obrazovanja. Državljeni trećih zemalja imaju pristup srednjem i visokom obrazovanju nakon što dokažu zakonitost svog boravka u Republici Češkoj i to najkasnije na početku školske godine.

Pohađanje osnovne škole je obavezno i besplatno. Obavezno obrazovanje dostupno je i strancima pod uslovom **posedovanja češke dozvole boravka**. Državljeni država članica EU mogu zatražiti besplatno podučavanje uključujući časove češkog jezika. Ova opcija nije dostupna državljanima trećih zemalja. Pored toga, deca tražioca azila imaju pravo na časove češkog jezika.

Ministarstvo obrazovanja izdalo je smernice (br. 21936/2000-11) za školovanje stranaca u srednjim školama i koledžima. Ti uslovi uključuju:

- zakonski boravak (uključujući tražioce azila i osobe pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom); dokumenta koja dokazuju zakonitost boravka pokazuju se upravniku škole na dan početka nastave, ili se prilažu prijavi za pohađanje srednje škole.
- vladanje češkim jezikom (osnovno obrazovanje odvija se isključivo na češkom jeziku, a škole nisu obavezne da organizuju posebna odeljenja u kojima se podučava češki jezik i drugi oblici nastave za strance; kvalifikacioni ispiti za srednje škole isključivo su na češkom jeziku. Odlukom upravnika škole takav ispit na češkom jeziku može biti zamenjen intervjuom.
- drugo (položen kvalifikacioni ispit ili prilaganje priznate potvrde ili diplome).

Strani studenti mogu studirati u javnim tercijarnim školama ili školama koje je ustanovila država bez obzira na to da li imaju kratkoročni, dugoročni ili trajni boravak u Republici Češkoj. Strani studenti studiraju u tercijarnim školama pod istim uslovima kao i češki građani, pod uslovom da su u mogućnosti da prate nastavu na češkom jeziku. Stoga, ako se od čeških studenata traži plaćanje studija, isti će uslov važiti i za strane studente.

Strani studenti koji žele studirati u češkoj tercijarnoj školi na drugom jeziku, a ne na češkom, moraju platiti školarinu. U privatnim tercijarnim školama svi studenti plaćaju školarinu. Isti uslovi važe za češke državljane i strance.

Za dodatne informacije, pogledajte: <http://www.en.domavcr.cz/advice-for-living-in-the-czech-republic/education>

4.2 Uslovi ulaska i boravka za studente

Ako želite studirati u Republici Češkoj, u periodu dužem od tri meseca, morate se prijaviti za dugoročnu dozvolu boravka u svrhu studiranja. Studije uključuju npr. jezičke i stručne pripremne kurseve (koji prethode studiranju na univerzitetu), jezičke kurseve organizovane u sklopu programa EU ili u okviru međunarodnog sporazuma, razmenu iskustava ili studijske izlete osoba odgovornih za obrazovanje i razvoj ljudskih potencijala (dokle god se ove aktivnosti odvijaju u sklopu EU programa), itd.

Izuzeci: obrazovanje u osnovnoj školi, srednjoj školi ili konzervatorijumu koje nije u sklopu programa razmene ili programa strukovne prakse.

Prijave se mogu podneti u ambasadama.

Za spisak dokumenata koje morate priložiti uz prijavu, pogledajte:

<http://www.en.domavcr.cz/advice-for-living-in-the-czech-republic/residence-in-the-czech-republic/239>

4.3 Dodiplomske i post-diplomske stipendije

Ministarstvo obrazovanja, mladih i sporta Republike Češke takođe dodeljuje stipendije u skladu s međunarodnim konvencijama koje obavezuju Republiku Češku. Akademska informativna agencija objavljuje ažurirani spisak stipendija koje se daju na osnovu međunarodnih ugovora: <http://www2.dzs.cz/scripts/detail.asp?id=155>

Filozofski fakultet Masarikovog univerziteta

Dekan Filozofskog fakulteta Masarikovog univerziteta www.muni.cz dodeljuje šest, a Institut za češki jezik dve tromesečne stipendije u iznosu CZK 4.500 mesečno onima koji studiraju češki jezik, književnost i kulturu. Ove stipendije važe od oktobra do decembra i namenjene su studentima koje zanimaju češke studije. Podnosioci prijave moraju dokazati dobro znanje češkog jezika kako bi bili u mogućnosti da prate nastavu i seminare koji se održavaju na češkom. Stipendije ne uključuju zdravstveno osiguranje. Prijave za stipendije za akademsku godinu moraju se podneti najkasnije do 30. aprila. Više o tome na:

<http://www.phil.muni.cz/studium/inforeignstud.html# Grants and scholarships>

4.4 Spisak glavnih univerziteta i koledža

Pogledajte na: <http://www.unesco.org/iau/onlinedatabases/list.html>

4.5. Programi za strane studente, gde je to primenjivo

Programi pripravnika i magistra iz poslovnog upravljanja, društvenih nauka, prava i međunarodnih odnosa i diplomatije u Pragu: <http://www.aac.edu/>

Magisterijum iz međunarodnog poslovnog upravljanja, magisterijum iz ekonomije i međunarodne trgovine i EU, doktorski programi u Pragu

<http://www.vse.cz/index-en.php?lang=en>

Slobodne umetnosti u Pragu http://www.studiesabroad.com/programs/country/czech_republic/city/prague/duration/97

Programi muzike, novinarstva i ekonomije u Pragu: <http://www.nyu.edu/studyabroad/prague/academics.html>

Program međunarodnog poslovanja i marketinga u Pragu: <http://www.goesac.com/>

Akademski programi iz arhitekture i istorije arhitekture, umetnosti, istorije umetnosti, češkog jezika, ekonomije, filma, srodnih studija, istorije, književnosti, kritike i komparativne književnosti, muzike, politike, psihologije, religije i teologije, društvenih nauka u Pragu: http://www.ciee.org/program_search/program_detail.aspx?program_id=67&type=part

"Jedan semestar u Evropi" – programi poslovnog upravljanja, istorije umetnosti ili Evropske unije u različitim gradovima Evrope:

http://www.globalsemesters.com/Europe.html?utm_source=ga.com&utm_medium=database&utm_term=SemEurope

Jevrejske studije u Pragu:

http://www.cetacademicprograms.com/index.cfm?FuseAction=Programs.ViewProgram&Program_ID=06067374764F71750072777107071C700C7D74140F0A70036E06050707727607757773767607017501&Type=O&sType=O&Link_ID=4E1D468C-0315-3129-98B3CE7501D5AC66

Dodiplomski program centralno-evropskih studija

<http://www.cerge-ei.cz/abroad/> (Prag)

<http://www.rect.muni.cz/cesp/> (Brno)

5. Boravak u Republici Češkoj

5.1 Dugoročna dozvola boravka

Za ovu vrstu boravišne dozvole možete se prijaviti ako ste boravili na teritoriji Republike Češke na osnovu vize izdate na duže od 90 dana, a želite boraviti na istoj teritoriji privremeno, ali duže od jedne godine, ne menjajući svrhu svog boravka.

Prijave se mogu podneti u upravi policije za strance nadležnom za Vaše mesto boravka u Republici Češkoj.

Spisak dokumenata koji se zahtevaju uz prijavu nalaze se ovde:

<http://www.en.domavcr.cz/advice-for-living-in-the-czech-republic/residence-in-the-czech-republic/233>

Obrazac za prijavu nalazi se ovde: <http://www.mvcr.cz/rady/formulare/cizinci/zadost2.pdf>

5.2 Dugoročna dozvola boravka u svrhu studiranja

Za ovu vrstu dozvole se možete prijaviti ako želite privremeno boraviti na teritoriji Republike Češke u periodu dužem od tri meseca u svrhu studiranja.

Studiranje uključuje npr. jezičke i stručne pripremne kurseve (koji prethode studiranju na univerzitetu), jezičke kurseve organizovane u sklopu programa EU ili u okviru međunarodnog sporazuma, razmenu iskustava ili studijske izlete osoba odgovornih za obrazovanje i razvoj ljudskih potencijala (dokle god se ove aktivnosti odvijaju u sklopu EU programa), itd.

Izuzeci: obrazovanje u osnovnoj školi, srednjoj školi ili na konzervatorijumu koje se ne sprovodi kao deo programa razmene ili programa strukovne prakse.

Prijave se mogu predati u ambasadi.

Spisak dokumenata koje treba priložiti s prijavom nalazi se ovde:

<http://www.en.domavcr.cz/advice-for-living-in-the-czech-republic/residence-in-the-czech-republic/239>

5.3 Trajna dozvola boravka

Trajna dozvola boravka dostupna je:

- bilo kom strancu koji je boravio u Republici Češkoj tokom pet godina neprekidno, na osnovu dugoročne vize
- članovima porodica čeških državljana koji ne moraju ispuniti uslov od pet godina boravka (supruga, maloletno dete, dete iznad 18 godina ako se ne može brinuti za sebe, samostalni roditelj stariji od 70 godina, usvojeno dete)
- članu porodice izbeglica u Češku republiku,
- maloletnoj deci nosioca trajne dozvole boravka, ili njihovoj deci iznad 18 godina ako se ista ne mogu brinuti za sebe

Prijave za trajni boravak podnose se češkoj diplomatskoj misiji u inostranstvu ili kancelariji češke policije za strance. Podnosilac prijave čija je prijava prihvaćena dobiće potvrdu o dozvoli boravka koja važi 10 godina.

Obrazac za prijavu nalazi se na: <http://www.mvcr.cz/rady/formulare/cizinci/zadost2.pdf>

5.4 Dozvola boravka u svrhu spajanja porodica

Pogledaj poglavlje 7 o spajanju porodica.

5.5 Dugoročna dozvola boravka za osobe s boravištem u EC

Ako imate boravište u drugoj državi članici EU i želite boraviti na teritoriji Republike Češke u periodu dužem od tri meseca, možete podneti zahtev za ovu vrstu boravišne dozvole.

Zahtev se može podneti u ambasadi ili nadležnoj upravi policije za strance (u periodu važenja Vaše privremene dozvole boravka, a najkasnije tri meseca od datuma ulaska).

Za spisak dokumenata koja se traže uz ovaj zahtev, pogledajte:

<http://www.en.domavcr.cz/advice-for-living-in-the-czech-republic/residence-in-the-czech-republic/239>

Ako ste član porodice osobe s boravištem u drugoj državi članici EU možete zahtevati dugoročnu dozvolu boravka ukoliko Vam je odobrena dozvola boravka u svrhu spajanja porodica na teritoriji druge države članice EU, ili ako ste dobili pravni status osobe koja boravi u drugoj državi članici EU. U tom slučaju morate podneti ista dokumenta zajedno sa zahtevom kao i sama osoba koja ima boravište (pogledajte gore). Takođe, morate dokazati svoj odnos (npr. izvod iz matične knjige rođenih) i dati na uvid svoju polisu putnog zdravstvenog osiguranja.

Obrazac za prijavu:

<http://www.mvcr.cz/rady/formulare/cizinci/zadost3.pdf>

6. Azil

Nadležno telo za sve odluke o zahtevima za azil je Odeljenje za azil i migracionu politiku (DAMP) Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Češke.

Tražioci azila koji stignu u prašku vazдушnu luku Ruzyne smeštaju se u prihvatni centar u vazdušnoj luci i početna odluka o njihovom slučaju se izdaje u roku od pet dana nakon razgovora s jednim od radnika DAMP-a. Ako se odluka ne donese u roku od pet dana, tražilac azila se premešta u jedan od prihvatnih centara za azilante u Republici Češkoj.

Žalba na negativnu odluku mora se podneti u roku od sedam dana putem DAMP-a sudu. Ako sud ne donese odluku u roku od 30 dana nakon podnošenja žalbe, tražioci azila se smeštaju u jedan od prihvatnih centara za azilante u Republici Češkoj. Tražioci azila smešteni u prihvatnom centru Ruzyne nemaju pravo napuštanja centra. Ako su smešteni u jedan od prihvatnih centara u Republici Češkoj, slobodni su napuštat ga. Tražiocu azila može se izdati radna dozvola od strane lokalnog Biroa za zapošljavanje, ali ne ranije od godinu dana nakon početka postupka azila.

Izbeglice kojima je taj status priznat automatski dobijaju trajnu dozvolu boravka u Republici Češkoj. Nakon pet godina mogu predati zahtev za češko državljanstvo. Izbeglice kojima je taj status priznat registruju se u Državnom programu za integracije. Cilj ovog programa je pomoći im u integraciji u češko društvo. U okviru ovog programa, održavaju se časovi češkog jezika, a ujedno se pruža pomoć u pogledu rešavanja stambenog pitanja i pronalazjenja posla.

7. Spajanje porodica

7.1 Dozvola boravka u svrhu spajanja porodica

- dostupna je članovima porodice
  - o nosiocima stalne ili dugoročne dozvole boravka koji su boravili najmanje 15 meseci u Republici Češkoj

- izbeglicama kojima je taj status priznat
- članovima porodice smatraju se: bračni drugovi, maloletna deca (takođe pastorčad), roditelji/staraoci maloletne dece kojima je priznat status izbeglice, stariji roditelji samci (preko 65 godina) nosioca dozvole boravka, članovi porodice s invaliditetom (deca ili roditelji)

Zahtev se može podneti u ambasadi ili nadležnom telu policije za strance u slučaju da je tražilac boravio u Republici Češkoj na osnovu vize na 90 dana ili na osnovu dugoročne dozvole boravka u druge svrhe.

Dozvola se izdaje za vremenski period koji odgovara vremenu važenja dozvole boravka koja je izdata osobi koja ispunjava uslove za spajanje porodice. Ako je osobi koja ispunjava uslove za spajanje porodice izdata trajna dozvola boravka, gore spomenuta dozvola biće izdata članu porodice na jednu ili dve godine.

Spisak dokumenata koje je potrebno priložiti uz zahtev:

<http://www.en.domavcr.cz/advice-for-living-in-the-czech-republic/residence-in-the-czech-republic/239>

U slučaju odobrenja dugoročnog boravka u svrhe spajanja porodice, morate lično doći u nadležni kancelariju policije za strance u roku od tri radna dana od dana ulaska na teritoriju kako biste preuzeli Vaš boravišni karton. Pri preuzimanju kartona morate predložiti svoju polisnu zdravstvenog osiguranja za čitavo vreme boravka.

Ako je član Vaše porodice izbeglica u Republici Češkoj, možete podneti svoj zahtev u roku od tri meseca od datuma kada je odluka o davanju azila članu Vaše porodice stupila na snagu.

8. Zdravstveni sistem

U Republici Češkoj postoje javne i privatne zdravstvene ustanove. Gotovo sve imaju ugovor o pružanju zdravstvenih usluga i nadoknadi troškova od jedne od kuća za zdravstveno osiguranje, a zdravstvene usluge pružaju osiguranim pacijentima bez direktne naplate.

U slučaju bolesti, pacijent se obično prvo obraća lekaru primarne zdravstvene zaštite (lekar opšte prakse, zubar, ginekolog). Morate proveriti je li lekar, kod kojega se prvo trebate registrovati, zaključio ugovor s osiguravajućom kućom kod koje ste osigurani. Specijalistu u Republici Češkoj možete posetiti i bez uputa lekara primarne zdravstvene zaštite. Osigurano je nužno zdravstveno zbrinjavanje u slučaju iznenadne bolesti izvan radnog vremena Vašeg lekara, u zavisnosti od lokalnih uslova. Hitna medicinska pomoć, čiji je telefonski broj 155, pruža lekarsku pomoć u slučaju iznenadne bolesti ili povrede, kada pacijent ne može sam doći lekaru. Apoteke izdaju lekove na recept bez naplate, ako je cena leka u potpunosti pokrivena zdravstvenim osiguranjem, ili uz naplatu, ako osiguravajuća kuća plaća samo deo cene ili uopšte ne nadoknađuje cenu leka. Recepti se izdaju besplatno.

Zdravstveni sistem u Republici Češkoj zasniva se uglavnom na obaveznom zdravstvenom osiguranju. Privatno zdravstveno osiguranje moguće je kao dodatna opcija. Pravo na javno zdravstveno osiguranje važi po zakonu za osobe koje borave trajno u Republici Češkoj ili za radnike poslodavca koji ima registrovano sedište u Republici Češkoj. Učestvovanje u javnom zdravstvenom osiguranju propisano je zakonom i nije potreban ugovor s osiguravajućom kućom. Međutim, Vi možete odabrati zdravstveno osiguranje kod kojeg želite biti osigurani. Pojedinci koji ne ispunjavaju uslove za učestvovanje u sistemu javne zdravstvene zaštite mogu sklopiti ugovor o privatnom zdravstvenom osiguranju. Ova vrsta zdravstvenog osiguranja može se sklopiti samo s kućom za opšte zdravstveno osiguranje (Všeobecná zdravotní pojišťovna - VZP ČR).

9. Sistem socijalnog osiguranja

Kako biste imali pravo na naknade iz socijalnog osiguranja morate imati trajni boravak u Republici Češkoj i ispunjavati određene uslove za pojedine vrste naknada.

Za svrhe državnog socijalnog osiguranja osobama s trajnim boravkom se smatraju: izbeglice kojima je taj status priznat, osobe s boravišnom vizom od preko 90 dana ili s dugoročnom dozvolom boravka nakon godine dana.

Obrasci za zahtev za naknade iz socijalnog osiguranja moraju se predati Kancelariji za državnu socijalnu pomoć u opštini odnosno gradu u kojem prebivate. Uz te obrasce trebate predati i odgovarajuće vaučere.

Za konkretne naknade i prava pogledajte: <http://www.mpsv.cz/en/1603>

10. Stanovanje

Troškovi stanovanja u Republici Češkoj značajno variraju u zavisnosti od lokacije, veličine, kategorije i opremljenosti stana ili kuće. Najviše cene najma su u velikim gradovima s niskom stopom nezaposlenosti, naročito u glavnom gradu.

U Republici Češkoj postoje opštinski stanovi s definisanim cenama najma, no njihov se broj smanjuje i verovatnoća za dobijanje takavog smeštaja vrlo je mala. Postoje takođe i stanovi kod kojih je zadruga vlasnik čitave zgrade, a stanovi se iznajmljuju članovima zadruge. Članovi takve stambene zadruge često daju svoje stanove u pod-najam. Drugi stanovi i kuće u privatnom su vlasništvu, a njihovo je iznajmljivanje regulisano Građanskim zakonikom.

Uobičajena je praksa zaključivanje najma na ograničeno vreme. Zaključivanje najma takođe je regulisano Građanskim zakonikom, pa je preporučljivo savetovati se s advokatom pre potpisivanja ugovora o najmu.

Ako kupujete stan ili kuću, morate sklopiti pisani ugovor o kupoprodaji. Vlasnik stana ili kuće postaće nakon službenog knjiženja vlasništva u katastru, u kojem su pohranjeni podaci o vlasništvu i drugim pravima vezanim za sve nekretnine u Republici Češkoj. Katastar vode zemljišni (katastarski) biro. U slučaju prodaje i kupovine nekretnine, kupac plaća porez na promet. Kupac garantuje plaćanje ovog poreza. Takođe je preporučljivo posavetovati se s advokatom ako kupujete stan ili kuću. Uobičajeno je koristiti usluge agencije za nekretnine pri kupovini stana ili kuće. Provizija obično iznosi između 3 do 5% od prodajne cene nekretnine, odnosno iznos mesečnog najma u slučaju posredovanja kod najma.

11. Priznavanje diploma

U slučaju država s kojima Republika Češka ima međunarodne ugovore o uzajamnom priznavanju diploma, potvrdu o priznavanju jednakosti strane diplome izdaće Odeljenje za obrazovanje opštinskog veća u Pragu.

Republika Češka je takve ugovore potpisala s Albanijom i Socijalističkom Federativnom Republikom Jugoslavijom koji važi za Bosnu i Hercegovinu, Bivšu Jugoslovensku Republiku Makedoniju, Crnu Goru i Srbiju, ali ne i za Hrvatsku.

Ako ne postoje međudržavni ugovori, Odeljenje za obrazovanje praške gradske uprave donosi odluku o validaciji strane diplome. U slučajevima u kojima se sadržaj strane diplome značajno razlikuje od ekvivalentnog češkog programa ili ako nedostaje popratna dokumentacija može se upriličiti validacioni ispit. Diplome moraju biti službeno prevedene i verifikovane od strane češke ambasade.

Pogledajte: <http://uok.msmt.cz/procedure.php?sec=postup&w=1> za dodatne informacije.

12. Službe podrške za migrante

Strane javne agencije, NVO-i, sindikati, telefonske linije za pomoć, linkovi na web stranice

Centar za integraciju stranaca /Centrum pro integraci cizinců

NVO koji savetuje i pruža pomoć imigrantima, tj. tražiocima azila i strancima s dugoročnim ili trajnim boravkom u Republici Češkoj.

Adresa: Kubelíkova 55, Prag 3, 130 00

Tel.: +420 222 713 332

E-mail: info@cicpraha.org

<http://www.cicpraha.org/>

Centar za migraciona pitanja / Centrum pro otázky migrace (COM)

Pravno savetovanje vezano za migracije.

Adresa: Senovážná 2, Prag 1, 110 00

Tel.: +420 224 228 582

migrace@refug.cz

<http://www.migrace.com/>

Češki katolički Caritas / Česká katolická charita

Adresa: Vladislavova 12, Prag 1, 110 00

Tel.: +420 296 243 330

E-mail: sekretariat@charita.cz

<http://www.charita.cz/>

Češki helsinški odbor / Český helsinský výbor

Nadzire zakonodavne korake vezane za ljudska i građanska prava. Pruža besplatno savetovanje pojedincima čija su ljudska prava bila ugrožena.

Adresa: Ostrovského 253/3, 150 00 Prag 5

Tel.: +420 257 323 508

E-mail: sekr@helcom.cz

<http://www.helcom.cz/>

La Strada

La Strada se bavi prevencijom trgovine ženama, pomaže žrtvama trgovine ljudima, informiše javnost o ovoj pojavi.

Adresa: P.O.Box 305, Prag 1, 111 21

Tel.: +420 222 721 810

SOS linija +420 222 717 171

E-mail: lastrada@strada.cz

<http://www.strada.cz/en/>

Organizacija za pomoć izbeglicama / Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU)

Cilj ovog NVO-a je pružanje pomoći tražiocima azila i drugim strancima u Republici Češkoj, kao i onima kojima je već priznat status izbeglica ili imaju status privremene zaštite.

Adresa: Veletržní 24, Prag 7, 170 00.

Tel.: (+420) 220 397 220, (+420) 220 397 355

Fax: (+420) 233 371 258

E-mail: opu@opu.cz

www.opu.cz

Savetodavni centar za integraciju / Poradna pro integraci (PPI)

Adresa: Senovážná 2, Prag 1, 110 00

Tel.: +420 224 233 034, +420 224 216 758

E-mail: ppi@iol.cz

<http://www.p-p-i.cz>

Savetodavni centar za državljanstvo, građanska i ljudska prava / Poradna pro občanství, občanská a lidská práva (PPO)

Adresa: Petrská 29/ 1168

Tel.: +420 222 809 210, 222 809 214, 224 829 087,
222 809 406, 222 809 409, 222 809 364 (takode i faks)
E-mail: poradna@iol.cz, poradna@poradna-prava.cz
<http://www.poradna-prava.cz>

Savetodavni centar za izbeglice /Poradna pro uprchlíky (PPU)

PPU pomaže ljudima koji su iz različitih razloga napustili svoje zemlje porekla kako bi zatražili azil u Republici Češkoj. Istovremeno, daje savete strancima koji žive u Republici Češkoj i time pomažu njihovu integraciju.

Adresa: Senovážná ulice 2, Prag 1, 110 00

Tel.: +420 224 224 379

E-mail: poradna@refug.cz

<http://www.uprchlici.cz/>

Udruženje građana koji pomažu migrantima/ Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE)

SOZE pruža pomoć tražiocima azila i drugim kategorijama stranaca koji dolaze u Republiku Češku. Ta se pomoć sastoji od besplatnog pravnog, socijalnog i psihološkog savetovanja, u provođenju slobodnog vremena u edukativnim aktivnostima, kao i kompleksne pravne pomoći strancima koji borave duže vreme i izbeglicama kojima je priznat taj status.

Adresa: Mostecká 16, Brno, 614 00

Tel.: +420 545 213 643

E-mail: soze@soze.cz

<http://www.soze.cz/>

In Baze – centar za strance

Počevši od maja 2006. godine organizuje aktivnosti za strance koji su došli da žive u Republiku Češku, otvoren je migrantima, izbeglicama i strancima s bilo kojim statusom boravka.

Adresa: Rumunská 24, Prag 2, 120 00

tel: (+420) 739 578 343

email: inbaze@berkat.cz

<http://www.berkat.cz>

Međunarodna organizacija za migracije (IOM)

Upravlja projektom izbora kvalifikovanih radnika – pogledaj poglavlje 3 d) i pomaže u integraciji imigranata.

Dukelských hrdinů 692/35

170 00 Prag 7, Češka republika

Tel: (+420) 233 37 01 60, (+420) 233 37 67 90

Fax: (+420) 233 38 22 59

email: prague@iom.int

<http://www.iom.cz>

13. Sticanje državljanstva

U načelu, svaka osoba kojoj je roditelj češki državljanin je češki državljanin po rođenju. Ako je samo otac Čeh, a roditelji nisu venčani, traži se dokazivanje očinstva – od strane roditelja koji izdaju zajedničku izjavu pred matičnim biroom ili sudom. Deca rođena u Republici Češkoj, a čiji su roditelji stranci ne stiče češko državljanstvo, osim ako:

- su roditelji osobe bez državljanstva, i
- najmanje jedan roditelj ima trajni boravak u Republici Češkoj.

Građani koji su kroz najmanje pet godina imali pravo na trajni boravak i boravili su u Republici Češkoj veći deo tog vremena mogu zatražiti prijem u češko državljanstvo naturalizacijom, ako mogu dokazati da su izgubili ili će izgubiti svoje izvorno državljanstvo po dobijanju češkog, ako su dobrog karaktera i mogu dokazati vladanje češkim jezikom. Dvojno državljanstvo ograničeno je češkim zakonom, premda ima nekih izuzetaka.

Uslov vezan za boravak može biti izostavljen ako osoba ima trajnu dozvolu boravka i

- rođena je na teritoriji Republike Češke, ili
- je tu živela najmanje 10 godina neprekidno, ili
- je ranije imala češko državljanstvo, ili
- je usvojena od strane češkog državljanina, ili
- ima supružnika koji je češki državljanin, ili
- je najmanje jedan roditelj takve osobe češki državljanin, ili
- se osoba preselila u Republiku Češku pre 31. decembra 1994. na osnovu poziva češke vlade, ili
- nema državljanstvo ili ima status izbeglice u Republici Češkoj.

14. Drugi korisni kontakti i informacije

Za spisak relevantnih čeških ambasada vidi poglavlje 2 o vizama.

Ambasada Albanije u Republici Češkoj

Pod Kaštany 22, Prag 6, 160 00

tel: 233 370 594

fax: 233 313 654, 233 313 655

e-mail: alembprg@mbox.vol.cz alembprg1@volny.cz

Ambasada Bosne i Hercegovine u Republici Češkoj

Opletalova 27, Prag 1, 110 00

tel: 224 422 510, 224 422 511

Konzularno odeljenje: 224 422 515

fax: 222 210 183

e-mail: embbh@iol.cz

Ambasada Hrvatske u Republici Češkoj

V Průhledu 9, Prag 6, 162 00

tel: 233 340 479, 233 355 695, 233 355 247

fax: 233 343 464

e-mail: velrhprag@vol.cz croemb.praha@mvp.hr

web: <http://cz.mvp.hr>

Ambasada Republike Makedonije u Republici Češkoj

Balbínova 4/392, Prag 2, 120 00

tel: 222 521 093, 222 521 179

fax: 222 521 108

e-mail: prague@mfa.gov.mk

Konzularno odeljenje

Maderstrasse 1/10, Beč, A-1040

tel: 00431-524 87 56, 524 87 57

fax: 00431-524 87 53

e-mail: macembassy@24on.cc

Ambasada Srbije u Republici Češkoj

Mostecká 15, Prag 1, 118 00

tel: 257 532 075, 257 530 393

Konzularno odeljenje: 257 533 949

fax: 257 533 948

e-mail: yuambacz@mbox.vol.cz